

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Основи розведення тварин»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»**

Освітня програма **«ветеринарна медицина»**

Рік навчання другий, семестр третій

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів **ЄКТС 5**

Мова викладання українська

Лектор курсу

Гончаренко Ігор Володимирович, д.с.-г.наук, професор
Литвиненко Тамара Валентинівна, к.с.-г.наук, доцент

Контактна інформація
лектора (e-mail)

igorgoncharenko2711@gmail.com
Tv-litv@ukr.net

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4070>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Генетика та розведення тварин» займає важливе місце в системі підготовки фахівців у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи тому що надає пізнання суті спадкової інформації, шляхів її реалізації в онтогенезі та ролі середовища; допомагає у доборі умов, які сприятимуть найкращому розвитку корисних властивостей тварин і вищій їх продуктивності.

Мета – надання студентам теоретичних та практичних знань для майбутньої ефективної виробничої та науково-дослідницької діяльності щодо покращення здоров'я тварин та реалізації їх генетично обумовленого потенціалу продуктивності.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 8. Здатність планувати та проводити стандартний і розширений державний контроль підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, аналізувати зв'язок між контролем безпечності харчових продуктів і здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження.

СК 19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Володіти знаннями про хвороби тварин різної етіології та уміти застосовувати адекватні методи і методики клінічних та лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин різних класів і видів, знати шляхи подальшого використання хворих тварин і продукції, одержаної від них, а також від тварин, підданих лікуванню, профілактичним чи іншим обробкам тощо.

ПРН 9. Володіти методами та методиками ветеринарносанітарного оцінювання систем і способів утримання, догляду, годівлі, напування та експлуатації тварин, стану тваринницьких об'єктів, належної експлуатації технологічного обладнання тощо.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Змістовий модуль 1. Цитологічні та молекулярні основи спадковості (1 кредит)				
Тема 1. Генетика як наука	2/2	Знати Основні етапи розвитку світової і вітчизняної генетики. Методи дослідження в генетиці. Сучасні досягнення і основні завдання генетики.	Здача лабораторної роботи: Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема 2. Молекулярні основи спадковості. Реалізація генетичної інформації	6/6	Знати Будову нуклеотиду як найменшої структурної одиниці нуклеїнових кислот. Реплікація (подвоєння) ДНК. Правила Чаргаффа. Види РНК і їх роль.	Здача лабораторної, практичної роботи: розв'язання задач	
Змістовий модуль 2. Класична генетика (1 кредит)				
Тема 1. Закономірності успадкування ознак при статевому розмноженні. Взаємодія алельних та неалельних генів	2/2	Знати гібридологічний аналіз Розуміти поняття генотип, фенотип, гомозиготність і гетерозиготність, домінування, рецесивність	Здача лабораторної роботи: Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Тема2. Генетика статі положення відбору тварин	2/2	Знати яку продуктивність отримують від різних видів тварин Розуміти які генетичні і паратипові фактори впливають на показники продуктивності.	Здача лабораторної, практичної розв'язання задач	
Тема 3. Мутаційна мінливість. Генетика популяцій	2/2	Знати. Поняття про популяції і чисті лінії. Природні і штучні популяції. Розуміти генетичну структуру популяцій за частотами генотипів і генів.	Здача лабораторної роботи: Виконання самотійної роботи (в.т.ч. в elearn)	
Змістовий модуль 3. Екстер'єр. Інтер'єр. Онтогенез. Порода. Продуктивність. (1 кредит)				
Тема 1. Походження та еволюція с.-г. тварин	2/2	Розуміти результати і перспективи одомашнювання тварин. Знати основні центри domestикації тварин.	Здача лабораторної, практичної роботи: Знати особливості	

			ідентифікації різних видів тварин та зразки бирок	
Тема 2. Індивідуальний розвиток с.-г. тварин	2/2	Знати основні закономірності онтогенезу, методи оцінки росту і розвитку тварин. Розуміти в чому полягають особливості вирощування молод-няку залежно від мети використання і спеціалізації тварин.	Здача лабораторної, практичної роботи: визначення розрахункової живої маси на певний вік..	
Тема 3. Конституція, екстер'єр, інтер'єр с.-г. тварин	2/2	Знати значення, завдання і генетичну суть чистопородного розведення. Шляхи удосконалення порід. Організаційні форми роботи з породою	Здача лабораторної, практичної роботи: вивчення статей та методів оцінки екстер'єру	
Тема 4. Продуктивність с.-г. тварин.	2/2	Знати яку продуктивність отримують від різних видів тварин. Розуміти які генетичні і паратипові фактори впливають на показники продуктивності	Здача лабораторної роботи: оволодіти методами обліку, оцінки молочної, м'ясної та інших видів продуктивності с.-г. тварин	
Змістовий модуль 4: Добір і підбір. Методи розведення				
Тема 1. Методи та форми відбору	2/2	Знати методи штучного відбору. Господарсько-корисні ознаки за якими проводиться відбір. Розуміти популяційно-генетичні основи відбору	Здача лабораторної роботи Проаналізувати родоводи тварин за ДКПТ та генеалогічними схемами	
Тема 2. Теоретичні основи і загальні положення підбору	2/2	Знати. Визначення понять. Розуміти. принципи підбору с.-г. тварин	Здача лабораторної роботи на інбредних тварин, визначити і записати ступінь інбридингу.	
Тема 3. Методи розведення с.-г. тварин. Племінна робота в стаді.	2/2	Знати значення і завдання схрещування тварин. Біологічні особливості помісей. Вміти розраховувати кровність помісних тварин.	Здача лабораторної , практичної роботи: Вивчення схем різних варіантів схрещування. Розрахунок кровності помісей	

Тема 4. Міжвидова гібридизація у тваринництві	2/2	Знати історичні аспекти гібридизації. Біологічні особливості гібридів. Варіанти і перспективи гібридизації	Здача лабораторної, практичної роботи: вивчення різних варіантів гібридизації тварин оцінка ефекту схрещування, гетерозису.	
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Методи оцінки цінності генетичних ресурсів тварин / М. І. Бащенко, Ю. П. Полупан, Н. Л. Резникова, І. В. Базишина // вісник аграрної науки. – 2016. – № 12. – С. 5–10.
2. Петренко І.П., Зубець М.В., Віннічук Д.Т. та ін. Генетико-популяційні процеси при розведенні тварин.-К.: Аграрна наука, 1997.
3. Розведення сільськогосподарських тварин. Басовський М.З., Буркат В.П., Віннічук Д.Т. та ін. За ред.М.З.Басовського. -Біла Церква, 2001.- 400 с.
4. Ю.Ф.Мельник, К.А.Найденко, М.М.Майборода, А.В.Витриховська, М.П.Журавель, Т.В.Литвиненко Практикум з розведення сільськогосподарських тварин.-К.-2005
5. Чижик І.А. Конституція і екстер"єр с.-г. тварин.-Л.: "Колос",1979.
6. Яковчук В.С., Заруба К.В. Раннє інтенсивне використання ярка та їх вовнова продуктивність. Вівчарство та козівництво. 2018. Вип. 3. С. 127–137.
7. Державні книги племінних тварин.

8. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0361555-01#Text>
9. <https://www.agro-id.gov.ua/>
10. https://ips.ligazakon.net/document/view/re12093?an=35&ed=2005_12_20
11. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u248/spadkovist_rodin.pdf